

§. 78.

Na syrovátečném povlaku srdce spatřují se vůbec tytéž proměny, kteréž jsou udány při ohledání osrdce a jeho vnitřního povrchu; budiž však tuto zvláště ještě připomenuto: jak mnoho se na něm uložilo sádla; zdali jest zakalen; jsouli na něm škrvny mléčné a slachovité; zdali jest podlit krví aneb jsouli na něm jen drobné podlitiny krvavé, zvláště na spodině srdce: jaké jsou cévy věnčité vzhledem na běh, obsah a tkaninu jejich; též buďtež udány všechny proměny toho syrovátečného povlaku, ježto v něm způsobily chorobní pochody, kteréž jsou ve svrchních vrstvách dužiny srdeční.

Zvláště budiž při srdci popsáno: zdali leží jinak než obyčejně a budiž udáno, proč leží jinak a na jiném místě, pak buď připomenuto, zdali jest zvětšeno neb zmenšeno, což se obyčejně podle mrtvolý měřívá; konečně jaký má tvar vzhledem na převládající průměry do šířky, délky a tloušťky.

Při otvírání srdce rozpoltí se podélným řezem stěna jedné i druhé komory, a dříve nežli se řízne dále až do stěn předsíní, potřebí se podívati, zdali jsou v otvorech venosních jaké proměny, zvláště tak zvané stenosisy, čímž by se stalo, že by se při otvírání jinak předse jíti muselo, a sice jak by toho právě případnost žádala. Nyní dlužno udati: jsouli stěny tyto tlusté neb tenké, a v obojí případnosti náleží pozor míti na zevnitřní i vnitřní vrstvy dužiny srdeční jakož i na jejich částečné proměny; pak se má zaznamenati: jakou má srdeční dužina tuhost, barvu; jsouli v ní snad výpotky, řasnaté fibroidy, vápnité usedliny, patvorky; potom se má popsatí šířka komor a předsíní, i postavení jich jedné k druhé, jakož i částečné jejich rozšíření (aneurisma cordis partiale), a to dle rozsáhlosti a dle tvaru jich, i dle toho, co v nich obsaženo a dle toho, jak se tím povrch srdce promění.

Zvláštní zřetel míti potřebí na proměny na vnitrosrdní blánce, a sice: zdali jest blánka tato mléčnatě zakalená; jsouli na ní fibroidy; zdali jest stloustlá a zdali snad tím stloustnutím uchřadly trámečky; zdali jsou v ní vápnité usedliny; zdali jsou šlachy svalů bradavkovitých prodlouženy a ztenčeny; zdali jsou skráceny, stloustlé, mezi sebou a s chlopněmi srostlé; zdali jsou přetrženy i jak vyhlížejí na přetržených koncích; konečně jak jsou venosní chlopně veliké, jaký mají tvar a jak jsou tlusté. Na chlopních zase sluší dobře pozorovati: jsouli nabubřeny či scvrklé; jsouli na nich neb v nich uloženy syrové, vlákeninné nárostky; udělalyli se na nich fibroidné neb vápnité vysedliny a hrboly, zvláště na kraji volném, jakož i na kraji, jímžto jsou přirostly; a proměnila se tím šířka jejich ústí; jsouli chlopně protrhlé a jak; jsouli rozšířeny; zdali jsou dostatečné k zavírání ústí nebo nedostatečné.